

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Sulv. Regele Ferdinand 22. (József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egész évre 480 Lel.
 Fél évre 240 Lel.
 Negyed évre 120 Lel.
 Havonta 40 Lel.
 Hirdetések díjazás szerinti
 Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
 3 lel. Buorestiben 50 banval
 több.

„Láttam a Vigben“

mondja a színházlátogató a másik színházlátogatónak — hogy gondolja, hogy akkor itt fogom megnézni. — Ebben a két szóban: „Láttam a Vigben“ szinte ki van fejezve az egész erdélyi magyar színészet és kultúra tragikumja. A színházat látogatni hivatott és ezáltal a tulajdonképpeni színházfenntartó társadalmi osztály közönyt nyel siklik el az erdélyi magyar színészet mellett, mert előnyösebb gazdasági helyzeténél fogva módjában állott Budapesten, természetesen jobb előadásban végigélni az itt színrekerült újonságot.

Főleges mondani is, hogy Budapesten az erdélyi színházlátogató jobb és művészebb előadásokat lát mint Aradon, Temesváron vagy bármely más erdélyi városban. De arról megfedekeznek, hogy itt a színházlátogatás nemcsak szórakozás, hanem a magyar nemzeti érzés ébrentartása is. Mi adjon erőt és kitartást a magyar színészeknek, ha nem az, hogy előadásait megértő publikum hallgassa végig. A színészek bizony nap nap mellett üres nézőtér előtt já-

szanak, az erdélyi magyar kultúra pusztul és egymásután veszt el végvárait, — senkit sem okolhatunk, csak *sajátmagunkat*. A kormány nem gördített akadályokat a magyar kultúra szabad fejlődése elé, hiszen idén is kiadta a koncessziókat, az igazgatók szabadon szervezkedhettek és az őszi színházi szezon megindulhatott. Mindenki várta a nagy magyar mekilendülést, a kisebbségi élet nagy-szerű megindulását és ahelyett mindenki szembetalálta magát a magyar közönyt és nemtörődomséggel.

Kitől várhat segítséget az erdélyi magyarság, ha nem saját magától? Kihez fordulhat bizalommal, ha nem saját magához? A trianoni békeszerződés, a gyulafehérvári határozat, de még a mostani kormány is engedélyezi az erdélyi magyar kisebbség nemzeti kulturális tömörülését. És mégis... Egész csomó történelmi név viselője él még itt Erdélyben, ez a termékeny talaj is megtermi a tehetségeket, csak mindenki várja a mecenást, aki a tehetség hóna alá nyúl. A színházak üresek, a magyar piaktura most kezdi élni ön-

álló külön életét és a képtárlatok üresek, a tehetséges művészek munkáit nem vásárolja senki. Nem alakulhat Erdélyben életképes magyar könyvkiadó vállalat, nem kíváncsi senki az irodalomra, újonnan alakuló sajtóorganumok csak pár számig juthatnak el és régi év-

tizedes multtal rendelkező nagy lapok is csak a legnagyobb erőfeszítéssel képesek fenntartani magukat. Nem panaszkodhatunk senkire, csak saját magunkra: az évezredes magyar közönyt nem tudjuk legyőzni...

Riadalom a parlamentben. (Egy teremőr vigyázatlansága pánikot okozott)

Bucurestiből jelentik: A kamara tegnapi ülésén Orleanu elnökölt Oroveanu nemzetipárti képviselő, a kamara tegnapelőtti ülésén azt a kijelentést tette, hogy a békekötés óta a Vajda kormány volt az egyedüli, amely reális alapokon kormányzott. Erre a kijelentésre a kamara tegnapi ülésén Leonte Moldoveanu reflektált, kijelentvén, hogy Vajda volt az, aki, amikor Románia a legszorongatottabb helyzetben volt, az osztrák császárhoz járt kihallgatásra. Leonte Moldoveanu kijelentésére őrdási zaj keletkezett az ellenzék oldalán.

Madgearu, a parasztpárt nevében szóváteszi a Viitorul tegnapi számában megjelent azon cikket, amely szerint a Banca Marmarosch nemzetközi intézmény. Du-

ca, Constantinescu és Marsescu igazgatósági tagjai a banknak. Kéri ezeket, hogy nyilatkozzanak, mennyire felel meg a valóságnak a Viitorul cikke. Ezután áttértek a napirendre. Jacobescu a besszarábiai állapotokat vázolta, fényképeket tesz le a Ház asztalára, amelyek a besszarábiai lakosság szomorú helyzetét teszik szemléltetővé. Stefan Joan felszólalása után az elnök az ülést berekeszti. Mikor a képviselők a termet elhagyni készültek az egyik teremőr tegyverét az ablakra ejtette, amely nagy csörömpöléssel összetört. A zaj miatt nagy pánik keletkezett a képviselők között. Mindnyájan merényletre gondoltuk, csak később derült ki, hogy a zajt egy teremőr vigyázatlansága okozta.

Észak gyöngyei.

Irta: Striller Ferenc.

Azokról az északi városokról, amelyek drága gyöngyként tűndökölnek az Északi-tenger Skaggerak- és Kattegat öble által körülvéve tartott, boldog, becsületes kis országban, nemcsak szépet és jót, de sokat is lehet beszélni. A kegyetlen háboru borzalmas fergege nem suhintotta ezeket az államokat és így joggal következtetem, hogy ott a mostani állapotok is inkább megközelítik a régi, békebeliket, mint itt, minánálunk a Jylland (Dütlfand) félszigeten tért el Dánia. 1913. év augusztus havában egy verőfényes napon vonatunk Schleswigen végig robagva, Vandrup határállomásnál dán földre jutottunk. Leszálltunk, rövidesen túlértünk a vízvizsgálaton. II. osztályu dán vasutra ültünk. A tisztaságot és a kényelmet jellemzi, hogy a vonaton mozdó, a henger alakú szappantartóban formás kis szanparabok és egy hosszú türeklöző van, az utóbbi egy lahengerre

akasztva, s a két vége összevarrva, amit nagyobb állomásokon mindig tisztával cserélnék ki.

Kényelmes ülőhelyen, az ablakon keresztül gyönyörködünk a lankás, dombos szép vidékben. Feltűnt, a buja réteken egelesző tehének, fekete-fehér színűkkel és formájukkal is eltérnek a mieinktől. Még erősen sütött a nap, midőn Silkeborg állomáson kiszálltunk. Megnéztem zsebórámat, délután fél 10 óra volt. Illeris koppenhágai és Kmetykó Lajos aradi származásu budapesti kartársak várták társaságunkat az állomáson, honnan szállásunkra, a „Højskoljemet“-be kialauzoltak. Vacso-ra után, 11 órakor még a gyönyörű tópartra sétáltunk, hol a tó sima tükrén tova sikló hattyukban és a kristály fizta vízben evickélő halakban gyönyörködünk. 12 óra felé alkonyodni kezdett, hát pihenőre térünk.

A három hetű svéd-dán tanfolyam alatt alkalmam volt ugy a vidék, mint a néplélek szépségeivel megismerkedni. Silkeborg nem

regi város. Vagy 40 évvel ezelőtt, így beszélte egy „köbenhavni“ (koppenhágai) egyetemi tanár, aki vadászni járt e mese-szépségű, tavas, dombos és fenyvesekkel váltakozva borított vidékre és építette magának az első nyaralót. A nagyvárosi zajtól, porttól, füsttől távol, 100 angol és 9 magyar tornatanár, valamint 10 magyar nő részére, itt tartott dán-svéd gimnasztikai tanfolyamot, a dán kormány.

Megérkezésünk után néhány nappal, már megtisztelték látogatásukkal az angol kartársak, akiket a „Højskoljemet“ nagytermében fogadtunk. Az előszobában valamennyien a zsebben hozott könnyű lakcipőt, felváltották lábukon lévővel és kifogástalan fekete tébe léptek a terembe. Rövid ismerkedés után a hánuszt énekeltek, legnagyobb meglepetésünkre: „Isten áldd meg“—, aztán zongora, hegedű és nemzeti táncok. Egy hét múlva visszaadtuk a meg-tisztelő látogatást és mi az angol hánuszt énekeltek és jártuk kör-

ben összefogóva az ánglius táncot. Pompás kirándulásokkal tettük kellemessé szabad időnket és vasárnapjainkat. Felejthetetlen a „Himmelbjergetre“ épített kilátó toronyról, az elszórt tavak láncolatossorával, egész a tenger partig, Alarhiusig egy mesevilág képét nyújtják. A regatta-kirándulások a két dán leánnyal; Nilsen Gerdával és Andersen Ennával, nyílt versenyek voltak nők és férfiak között, amelyeken ügyességükkel és erejükkel mindig helyt állottak a leányok. Nincs olyan dán nő, leány, asszony, fiatal vagy öreg, aki biciklizni, uszni, vinni, evezni és teniszezni ne tudna.

Ami a néplélek szépségét illeti, arra vonatkozólag, igen érdekes néhány példára emlékszem vissza. A silkeborgi evangélikus pap pal beszélgetve, egy alkalommal megjegyeztem, hogy már két hete vagyunk itt de még rendőrt és részeg embert nem láttam. Ő erre különös német tájszólásával, egész komolyan magyarázta, hogy

Pör a Napoleon egymillió iróasztala miatt.

(Izrael Jakab bebizosít. — A gyanus szobalúz.)

Kassáról írják: Eppen eszterdövel ezelőtt egy fényüzéssel be rendezett lakás egyik szobájában este tűz ütött ki. A tűznek — csodálatosképpen — egyedül egy remek Napoleon-korabeli antik íróasztal esett martalékká, amely — véletlenül — 1 millió 400 ezer cseh koronára volt bebizosítva az Anglo-Elementár biztosító társaságnál.

A drága lakás és a még drágább íróasztal Izrael Jakab kassai milliomos tulajdona volt, aki a tűz keletkezése előtt már összeköltöztette bútorát, mert Budapestre akart költözni. A tűz után természetesen hozzá akart jutni a biztosított összeghez s az intézettel, miután az íróasztal nem égett el teljesen, egyezkedni kezdtek. Közben Izrael cégtársa feljelentést tett, mert azt gyanította, hogy a tüzet maga Izrael okozta. A milliomos kereskedőt leartóztatták, heteken át tilt vizsgálati fogságban, közben kiegyezett a biztosító intézettel 160.000 koronában. Majd az Anglo-Elementár, csatlakozva a büntető feljelentéshez, felbontotta 160.000 koronás egyezségét. A vizsgálat azonban Izrael Jakab bűnösségét nem tudta beigazolni, így szabadlábra helyezték.

A biztosító intézet ennek alapján újra tárgyalásba kezdett és szakértői vélemény alapján 45 ezer koronában állapította meg Izrael kárát. A szabadlábra helyezett kereskedő azonban nem elégedett meg az ajánlattal, hanem 800

ezer koronát kért kára fejében az Anglo-Elementártól.

Az ügy miatt a kassai lapokban hírlapi kampányt is indítottak az intézet, sőt annak pozsonyi igazgatója, Váradi József ellen. A napokban tárgyalta Napoleon íróasztalának bonyolult perét a pozsonyi törvényszék. A tárgyalás beigazolta az igazgató eljárásának teljes jogosságát, mert Glückselig tanácsos, a bécsi Landesgericht szakértője, kihallgatása során előadta, hogy az íróasztal nem azonos Napoleon asztalával, hanem 50 évvel ezelőtt került ki többé-kevésbéval a híres bécsi Weininger műasztalos műhelyéből. Az íróasztal valóban remek munka, eredeti értéke annak ellenére, hogy antiknak nem mondható, 60—70.000 korona. Így az intézet a megállapított kár fejében joggal fizette ki a 45.000 koronát. Az Anglo-Elementár azonban a biztosítást sem misnek minősíti, mivel tulajbizosítás történt az intézet kassai ügyésze részéről.

Felmentett agronom.

(Hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolták.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári királyi törvényszék ma tárgyalta Potenti György a Consiliul Agricultur agronomjának ügyét, akit hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádoltak. — Potenti György állítólag Ohiroda községben a földosztás végrehajtásánál nem osztotta ki az összes földeket, hanem saját részére hét holdat el-

tulajdonított és azt az ottani lakossággal megműveltette. A másik vád az volt, hogy két gazdától tíz ezer lejt felvett még 1920-ban, hogy járja ki azt, hogy a gazdák földjüket eladhassák. Potenti egy lépést sem tett a gazdák érdekében, akik pénzüket visszakövetelték. A törvényszék bizonyítékok hiányában a vádlottat felmentette. Az ítélet jogerős.

Irodalom, művészet

* **Temesvári színházi műsor.** Pénteken: Olivia hercegnő. (Bemutató.) Szombaton délután és este, vasárnap délután 3 órakor és este 6 órakor: Olivia hercegnő, vasárnap este 9 órakor: Trónörökös. (Bemutató.)

* **Aradi színház műsora.** Pénteken 6 órai kezdettel: Cezarina, III. részlet. 8 órakor: Othello. Fekete Mihály timisoarai szinigazgató fellépésével. B. bérlet. Szombaton délután: Leventula. Ifjusági előadás. 6 órai kezdettel: Cezarina, III. részlet. 8 órakor: Lili bárónő. C. bérlet.

* **Magyar színészet Pankotán.** Inke Rezső, az aradi városi színház volt tagja, aki szinigazgatói koncessziót kapott, szezonját jölszervezett társulatával az aradmegyei Pankotán kezdte meg november 7-én. Első előadásban a Bajadér ment szüfolt ház mellett és sorra színrekerültek a Hamburgi menyasszony, Szerencsetánc, Aranymadár, Bucsukeringő és az összes nagy sikert aratott sláger-operettek. A társulat erősségei Inke Rezsőn kívül Kozma Hugo, Rudas Bandi, Derecskey Pál, Perényi Mancsi, Kinizsi Margit, Kovásznay Etta, karmester Seprődy János. Pankota közönsége nagy szeretettel karolta fel a magyar színészeket, akik esténként telt házak mellett játszanak.

* **Temesvári színházi hírek.** Olivia hercegnő operett péntek esti bemutatójára már csak néhány zsölye kap-

ható. Aki jó helyet akar biztosítani magának, siessen a nappali pénztárnál megváltani jegyét a remek, nagy szerű zenéjű Buttykay-Földes darabra. Az Olivia hercegnő főszerepeit Lengyel Irén, Somogyi Rózsi, Vénusz, Deésy, Kassay, Szabadkai és Zilahi játsszák. Az Olivia hercegnő szombaton délután olcsó helyárakkal, szombaton este rendes helyárakkal, vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal van még műsora. — Marinka, a táncosnő vasárnap délután 6 órakor az eredeti hirdetés-től eltérően nem rendes helyárakkal, hanem olcsó helyárakkal kerül színre. A színház igazgatósága ezzel az előadással alkalmat akar adni a munkásosztálynak is, hogy a szenzációs nagyszerű operettet aránylag ipen olcsó helyárral megnézhesse. A Marinka, a táncosnő főszerepeit a délutáni előadáson Lengyel Irén, Sár vagy Rózsi, Vénusz, Deésy játsszák. Főleg hangsúlyozni, hogy a vasárnap délutáni előadások teljesen olyanok, mint az esti előadások és zenekarkisérlettel mennek. — Trónörökös. Vajda Ernő hatalmas mayer lingi drámája kerül színre vasárnap este 9 órakor a temesvári szinpadon először. A grófnőt F. Sugár Teri, a császárt Sipos Zsigmond, a trónörökös Horváth László játsszák. Ez a szenzációs darabot mindenütt óriási sikerrel játszották. A temesvári szinpad szereposztása és előkészületei a legteljesebb sikert ígérnek. A császári palotának díszlete meg fogja lepni a legkényesebb igényekhez szokott közönséget is.

— **Simfonikus hangverseny** vasárnap délelőtt 11 órakor Timisoarán, a tisztai kaszinóban. Népszerű helyárak. Jegyek 40 lejtől lefelé a „Bánát” hírlapirodában Timisoara.

* **Teadélután.** Most vasárnap délután Arad város hölgyközönsége ad találkozót egymásnak a Központban rendezendő 5 órai teán. Tekintettel az idő rövidségére, meghívók nem küldetnek széjjel, azok a helyszínen átvehetők. A tea keretében felépnek: Teddy és a bucaresti Alkazar színház táncművészei, kik a legújabb tánckreációkat, mint a Jáva Fox-tánc, stb. fogják bemutatni eredeti Jazz-band kísérettel.

* **Aradi színházi hírek.** Marinka, a táncosnő délutáni előadasként vasárnap játsszák először Aradon. A kitűnő operett, amely mondhatnánk az idény egyetlen sláger-operettje volt, az esti szereposztásban kerül ezúttal is színre. — Az első népszínműelőadás az idényben Gécy Istvánnak a gyimesi vadvirág című darabja lesz. A pályanyertes szindarabban Bartók Etus, az új primadonna is fellép, akit az aradi közönség még nem látott népszínművekben. Kivüle még az énekes személyzet legjobbjai játszanak a gyimesi vadvirágban. — Lili bárónő. A nagyhatású Huszka-Martos operett, a Lili bárónő kerül szombaton az aradi színházban színre. A darab fő női szerepét Bartók Etus játssza, fellépnek még azonkívül Szeghő Lili, Tompa Béla és Ekecs Ferenc. — Othello. Ünnepi este lesz pénteken az aradi színházban. Shakespearenek egyik legkiválóbb színműve, az Othello kerül előadásra Fekete Mihállyal, a timisoarai (temesvári) színház igazgatójával a címszerepben. Az aradi színészek közül Sereghy Andor Jágót, Mészáros Mária Desdemonát, Jávor Alfréd Cassiot, Harmath József Emiliát, Mészáros Béla R...

igenis, három rendőr is van a 20 ezer lakosú városban, de azok a városházán vannak. Azt is elmondta, hogy hét évvel ezelőtt egy betörés is történt, persze spa nyolc hajómunkások követték el.

Egy alkalommal egy házba mentünk este 11 órakor. Nem volt bezárva a kapu, hűsz vagy nincs kapu, vagy ha igen, úgy nyitva, két biciklit kértünk pár órára kölcsön, hogy befussuk a vidéket. — Örömmel adták, csak arra kérték, hogy majd használat után tegyük az előszobába a helyökre vissza. Fél egy órakor éjjel után már sötétedni kezdett, a bicikliket vissza vittük, helyökre tettük. A szivességet azonban nem köszönhetjük meg, mert gazdájuk nyugodtan, boldogan aludt.

Néhány nap múlva egész otthonosan jártunk kéltünk Silkeborg uccáin. Ez alkalommal egy csinos, villaszerű épületbe tértünk Martos, pesti kartársammal. Az egész házban egy lelkét sem találtunk. Végig mentünk a kerten is, ahol gyümölcsfák tengődtek szegényes terméssel, de annál szebb virágok pompáztak jobbra-

balra. A kert aljában a tópartra értünk, ahol egy igazán kedves kis kikötőre és fürdőfülkére bukkantunk. Beléptünk a fürdőházacskába minden lelkifurdalás nélkül, hiszen otthon éreztük magunkat. Fürdőruhák, halász-szerszámok; picék, horgok, hálók. De leginkább feltűnt a festőállvány, a rajta levő vászon egy megkezdett vázlat. Határozott, bátor vonások, kellemes összhangban levő színek, azonnali a tó tulsó partján elnyúló nádasra és a háttérben sötétülő fenyvesekre emlékeztettek. Ilyen hely kellett nekünk! Beültünk a kis hajóba, amelynek formája a Maroson levő „Szirén”-hez volt hasonló és a magunkhoz vett halászszerszámokkal a nádasnak tartottunk. Az apró halak ezrei nyüzsgöttek közel a víz tüköréhez, a ragyogó naptényen játszadozva egyik másik föl-föl vágva magát a víz fölé, hogy megcsillanjon ezüsttete a verőfényen. Mélyebbre eresztettük horgainkat, hol a titokzatos mélységben, a homályban a nagyobbak ta nyáznak.

Egész jó szerencsével üztük e

sportot három, vagy négy alkalommal, míg végre találkoztunk a tulajdonossal, akitnek vendégszeretetét látatlanul élveztük napok óta. A kép szépen készült naponta, bizonyára déli előtt, mi pedig szorgalmasan halászgattunk ebéd után. Egy szép napon azonban valami ott várt bennünket a kis híd, miután a vázlat is elkészült már. Végtelen barátságosan fogadott. Nagyon örült, hogy magyarokkal találkozott. Midőn mondtam neki, hogy Debrecenben vagyok állásban, elragadtatással beszélt a Hortobágyról és jól ismertem Bosznay és Pálffy festőművészeket. Fölvezetett lakásába, ahol remek festményeket láttunk, — norvég festő volt, Silkeborgban nyaralt. Névjegyére felírta a címét és meghívott Krisztiániába 1914. év nyarára. Megígértük. — Azonban 1914. év nyarában más-hová kaptunk meghívást, helyesebben behívást, így azán 914. 15. és 16. évben Bosznia-Hercegovina és Montenegróban nyaraltunk, amiért a kedves norvég festő semmiesetre sem nehez-
telhet.

és Kallós József Brabantiót játsza a darabban. Az előadást Darvas Ernő rendezte.

Gyanus utas.

(Budapesttől Aradig utazott a vonat alatt.)

(Saját tudósítónktól.) Tegnap éjszaka a Budapestről Aradra érkező nemzetközi gyorsvonat egyik kocsija alól egy gyanus kinézésű ember bujt ki, aki gyors iramodással akart a vonatot vizsgáló rendőrtiszt szeme elől elillanni. A vaggonok között folytatott hosszas és izgalmas hajszá után sikerült a gyanus embert letartóztatni. Zsebeiben Zsilvita Pál névre kiállított igazolványok voltak. Kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy békésabai illetőségi és rendes utlevéllel szándékozott Aradra jönni. Budapesten vette észre, hogy utlevelét és pénztárcáját ellopják. Mivel sürgős dolga volt Aradon, elhatározta, hogy Budapesttől Aradig az utat a kocsitengelyére kájaszkodva teszi meg. Elhatározását tett követte és a több száz kilométeres utat a vonat alatt, a legkényelmetlenebb helyzetben, átölelve a kocsitengelyét, tette meg. A rendőrség megmotozta a letartóztatott embert és több olyan gyanus okmányt talált nála, amelyekből arra lehet következtetni, hogy kémkedni jött Romániába. Szinte lehetetlennek tartják a letartóztatott ember állítását, mert nem hihető az, hogy Budapesttől Aradig nem vették volna észre a kocsitengely alatti utast. A rendőrség megindította a nyomozást és táviratilag kérdést intéz a budapesti román konzulátushoz, hogy erre a névre tényleg adták-e ki vizumot?

Ejszakai razzia.

(Küldték Aradról a gyanus idegeneket.)

(Saját tudósítónktól.) A hidegebb idők beálltánál rendszeres kísérelések az elszaporodott betörések, lopások, fosztogatások. Ez minden évben így volt, csak az idén állapíthatjuk meg, hogy Aradon aránylag feltűnően csökkent a többi évekhez képest a bűnesetek száma. Arad városát tartják a gonosztevék a legalkalmasabb terepnek büntetetlen végrehajtására, mert mint határváros igen alkalmas arra, hogy hamarosan átszökjenek a körözés előtt a határon. — Grilla Ovidiu rendőrprefektus erőlyes intézkedésekkel akarja elojét venni annak, hogy a bűnesetek elszaporodjanak. Éjszakánként szigorú és körültekintő razziaikat tart az aradi államrendőrség és minden egyes razzia alkalmával több gyanus egyént sikerült előállítani. Az ilyen embereket, ha nincs foglalkozásuk a rendőrprefektura öt-tíz, vagy tizenöt esztendőre kitiltja Arad város területéről vagy pedig ha idegen állam

polgárok és utlevelét nélkül jöttek át a határon, vagy jogtalanul tartózkodnak Aradon, haladéktalanul

visszaküldik illetőségi helyükre. Ezeknek a szigorú intézkedéseknek érezhető is jótékony hatása.

A kormány hajlandó a román-orsz egyezmény megkötésére

(Odesszaba akarják át helyezni az értekezlet színhelyét. — Minisztertanács teljes hatáskörrel ruhazza fel a delegációt.)

Bucurestiből jelentik: Dacia, Bratianu Vintila, Tancred Constantinescu és Lepădatu miniszterek értekezletre ültek össze, hogy a tiraszpoli orosz delegáció javaslatát megvitassák. A tanácskozáson Mantu is résztvett. Rámutatott arra, hogy a szovjetdelegáció az árucserre egyezményre vonatkozólag tett prozopozíciójában kéri azon pontok megállapítását, ahol az árucserre lebonyolítható lenne. Egyelőre Tiraszpol és Bendert javasolták, a többi átkelési pontok tekintetében később foglalkozni. Szóba került a tanácskozásokon az utlevél és a felállítandó konzulátusok kérdése is. Mantu ezután részletesen informálta az értekezletet az eddigi tárgyalások lefolyásáról. Mantu nyilatkozata után egyes lapok szerint a kormány hajlandó az egyezmény megkötésére, egyelőre azonban

csak besszarábiai termékek kicsemléséről lehet szó, a besszarábiai speciális viszonyok figyelembevételével. A tárgyalásokat folytatják.

A Viitorul szerint a Bratianu Jonef elnöklése alatt összeülő mai minisztertanács fog dönteni ebben az ügyben. A tiraszpoli román delegációt értesítették, hogy a kormány válasza a jövő hét elején fog megérkezni. A javaslat tanulmányozása után a delegációt teljes hatáskörrel ruhazzák fel az egyezmény megkötésére, megállapítván azokat az árucskat, amelyekre az egyezmény szól. Szó van arról is, hogy a tárgyalások színhelyét — tekintettel a rossz közlekedési viszonyokra — Tiraszpolból Odesszaba helyezték át. A román kormány azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a tárgyalásokat román területen folytassák.

A kommunisták térhódítása Németországban.

(Az egész német birodalmat elárasztották a kommunista-ágyúk. — Jegyzékváltás Franciaország és Anglia között. — Újabb nacionalista tüntetés Charlottenburgban.)

Párisból táviratozzák: A kormány törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé katonai rendőrségi csapatok létesítéséről, amelyek a megszálló francia hadsereg kereteiben megszállott német területeken működnek. A csapatok feladata a megszállott területek rendjének és közbiztonságának fenntartása lenne. A katonai rendőrök azonban Franciaország belső rendőri intézményeinek lét számából teljesen kikerülnének.

Anglia és a Rajna vidéki események.

Párisból táviratozzák: Lord Creve párisi angol nagykövet megjegyzéket nyújtott át Poincaré miniszterelnöknek. Az angol külügyi hivatal ugyanis legutóbb felhívta a francia kormány figyelmét azokra a jogi következményekre amelyekkel a szeparatista mozgalom a versaillesi békeszerződés érvényességére vonatkozólag járhat, amennyiben egyes részek kiválának a német birodalomból. A francia kormány az angol külügyminiszteriumnak a jegyzékére azt válaszolta, hogy a szövetségesek a békeszerződésben nem vállaltak felelősséget a német birodalom határaiért. A most átnyújtott angol válaszigyzék azonban ragaszkodik a maga tételéhez. Poincaré már át is adta válaszáat az angol kormány mai jegyzékére és abban tájékoztatja az angol kormányt arról, hogy a francia hatóságok pártatlan magatartást tanúsítanak a szeparatista mozgalommal szemben.

A német kommunisták aknamunkája.

Berlinből táviratozzák: A

Kotthuschban letartóztatott kommunista futárok ügyével kapcsolatosan a rendőrség kinyomozta, hogy az egész birodalomban nagy szabású kommunista agitáció folyik. Egy berlini szállodában tizenöt agitátort tartóztattak le, akiknél sok dollárt találtak és az volt a megbízatásuk, hogy menjenek a birodalmi helyőrségek székelyeire és lépjenek érintkezésbe a kommunista párt helyi vezetőivel. Berlinben külön központot rendeztek be az akció céljaira. A kutatások során okmányokat találtak, amelyek azt igazolják, hogy az új kommunista mozgalomban Eberlein és Geschke kommunista képviselők is szerepeltek.

Berlinből táviratozzák: Charlottenburgban tegnap nagyobb tömeg verődött össze. A rendőrség megállapította, hogy a tömegben nemzeti szocialista és fajvédő agitátorok vegyültek el és ezért közbelépett. A tüntetőket a rendőrségnek hamarosan sikerült szétkergetni.

Gyengeelméjű sikkasztó

(Kabátlopáson érték.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délután a temesvári rendőrség letartóztatta Dávid Mátyást aki a Zamfirescu csokoládégyár kárára tízezer lejt sikkasztott. Dávid egy nyugtát állított ki, amelyre Grünwald Mátyás igazgató nevét hamisította. Ezzel a nyugtával vette fel a tízezer lejt. A letartóztatás érdekében körülmények között folyt le. Egy Széllhegyi nevű magántisztviselő a Palace kávéházban észre-

vette, hogy egy fiatalember leakasztja téllkabátját és kísiet vele az ajtón. Széllhegyi utánaszaladt és egy rendőr segítségével elfogta. Kiderült, hogy a kabátotval Dávid Mátyás, akit sikkasztásért is köröz a rendőrség. Dávid Mátyás a háborúban fejlődést kapott és ennek következtében az orvosi vizsgálat gyengeelméjűnek találta.

Fosztogatások Aradhegyalján.

(Betörők járják végig a kolnákat)

(Saját tudósítónktól.) Az Arad hegyaljai községek csendőrségeihez egymás után érkeznek feljelentések, hogy egy veszedelmes betörőbanda állandóan fosztogatja a kolnákat. A szüret befejezésével a szőlőtulajdonosok kiköltöztek kolnákból és a banda ezt az alkalmat használja fel a fosztogatásokra. A ménesi, paulisi, gyoroki és a magyarádi csendőrségek a legnagyobb apparátussal nyomoznak a betörők után. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy a betörőbanda számos tagból áll. A kolnák bejáratait álkulccsal nyitották ki és a szobákban szétverték a szekrényeket és minden megmozgatható tárgyat ellopják. Egyik kolnában egy régi katonasapkát találtak, amelyet valószínűleg a betörők egyike hagyott ott. A talált bűnjel alapján folyik tovább a nyomozás, amely valószínűleg egy vagy két napon belül teljes eredménnyel fog végződni.

Lövöldöző betörők.

(Aradi rendőrök fegyveres harca.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Marosparton levő szivattyúházba tegnapelőtt éjszaka betörték. A tettesek különféle gépalkatrészeket vittek el és elmozdították helyéből az elektromotort is, de úgy látszik megzavarták őket és a motort otthagyták. A betörést tegnap délután fedezték fel és a vizsgálat valószínűleg találta, hogy a tettesek rövidesen vissza fogják térni, hogy folytassák a szivattyúház kifosztását és elvigyék az elektromotort. A betörők ugyanis abban a biztos hitben voltak, hogy ily késő éjjel a szivattyúházban senkiscsak dolgozik és a fosztogatást hosszú időn át nem veszik észre. Az éjszaka több rendőr és detektív lesben állott a szivattyúház környékén és hajnalban három és négy óra között gyanus zajt hallottak. Körülveték a szivattyúházat és nagy vigyázattal közeledtek a gépterem felé. Alig egy pár lépésre voltak a gépterem bejáratától, amikor kinyílt az ajtó és egy söiét alak jött ki rajta. A rendőrök megállásra szólították fel, ebben a pillanatban három vagy négy ember rohant ki a gépteremből, szembeszálltak a rendőrökkel és lövöldözni kezdtek. Valóságos fegyverharc fejlődött ki a betörők és a rendőrök között. A vakmerő betörők folytonos lövöldözés közepette hátráltak a Maros felé, majd vad futásnak eredtek és eltűntek az éjszaka sötétjében. A rendőrök utánuk szal-

ladtak, azonban egyiket sem sikerült a betörők közül elfogni. Az államrendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a lövöldöző betörők kézrekerítésére.

Hogy áll a lej?

1923. november hó 15-én adtak nálunk:

- 2.98 svájci frankot,
- 9.50 francia frankot,
- 9.800 külföldi magyar koronát,
- 15.000 tényleges magyar koronát,
- 16.000 belföldi magyar koronát,
- 36.000 osztrák koronát

Zürichben 3 frankot
Párisban 9.50 frankot
Budapesten 10.800—12.100 K.-t
Bécsben 36.000 osztrák kor.-t

Uj örökös jelentkezett.

A Mericskay-ügy újabb bonyolalma. (Saját tudósítónktól.) Mericskay Sándor elhunyt dúsgazdag földbirtokos és aradi moztulajdonos örökösét, mint ismeretes hoszsuzsú és elkészeredett küzdelmet vívtak az ötmillióos hagyatékiért. — Hosszu hetek múlva a hagyatéki ügy békés megegyezéssel nyert befejezést. Az örökösök ugyanis megállapodtak abban, hogy a hagyatéki örökösöt *öt egyforma részletben felosztják* egymás között. Ez meg is történt. Mericskay Sándor hagyatékára *ma egy újabb örökös jelentette be igényét.* Bleicziffer Vilmos budapesti lakos az új örökös, aki Mericskay-nénak közeli rokona, de már évekkor ezelőtt ki tagadták a családból, amellyel sem miféle összeköttetést nem tartott fenn. A budapesti örökös az elhunyt szóbeli végrendeletére hivatkozik, amely által vagyonának több mint a felét örökléte hagyományozta. Bleicziffer Vilmos ügyvédje utján már be is adta az aradi törvényszékhez hagyatéki keresetét, ami sok küzdelemre ad kilátást, mert a szétosztott vagyonból a kitagadott családtagnak nehéz lesz részesedéshez jutnia.

Tárgyalások Magyarországgal.

(Londonban folytatódnak a magyar kölcsöntárgyalások. — Megkezdik a román-magyar gazdasági tanácskozásokat.)

Budapestről táviratozzák: A népszövetségi delegátusok, akik a nemzetközi kölcsön ügyében informálódtak, ma befejezték tanácskozásait. Ugy tervezik, hogy a népszövetségi bizottság tagjai a magyar delegációval együtt holnap utaznak Londonba. A magyar delegációt Kállay Tibor pénzügyminiszter vezeti és tagjai lesznek Walkó Lajos kereskedelmi miniszter, Teleszky János volt pénzügyminiszter, Popovics Sándor dr. az Osztrák-Magyar Bank volt kormányzója, báró Korányi Frigyes párisi magyar követ, volt pénzügyminiszter, Schandl Károly, nemzeti gyűlési képviselő és Klüen-Hé-

dervary Sándor követségi tanácsos.

Budapestről táviratozzák: A román-magyar tárgyalások megkezdésének előkészítésére Wodianer követ és Péter miniszteri tanácsos ma *Bucurestibe utaztak.* A tárgyalások kiterjednek az összes

Nagy betörés Lippán. (Száz ezer lej értékű szövetet vittok el a betörők.)

(Saját tudósítónktól.) Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka eddig ismeretlen tettesek betörték Prodanovits József lippai rövidáru kereskedésébe, ahonnan mintegy 80—100.000 lej értékű szövetet vittak magukkal a betörők. A betörést reggel fedezték fel. Prodanovits segédje fel akarta nyitni az udvarra nyíló üzletajtót, amikor nagy meglepetéssel vette észre, hogy a kulcs nem illik a lakázcárjába. Nyilvánvaló volt, hogy a lakatot az éj folyamán felcserélték. Azonnal a csendőrségre ment, a honnan Misca járásrörmester ment ki a helyszínére. A lakatot feltör-

Sport.

A kisantant olimpiád deficitje.

(Nem bírják a terheket a temesvári egyesületek.)

A temesvári kisantant olimpiádjáról fennmaradt adósság nyomozható teherként nehezedik az egész temesvári kerületre. Vlád elnök és dr. Murarescu kerületi főtitkár eljártak már Bucuresztben, hogy valamilyen alapból pénzt szerezzenek, de hasztalanul. A pénzügyminiszter és a minisztereinek is tartózkodó állásponton voltak a kerület kérelmével és nem utalványoztak ki semmit. Ez a nagy gond teljesen megbénítja a kerület életét. A múlt héten a főosztály oly értelmű határozatot hozott, hogy a november havában Temesváron rendezendő összes sportviadok tiszta jövedelme az adósság törlesztésére szolgál. Azonban ez a határozat létalapjukban támadja meg az egyes egyesületeket.

Az időjárás kedvező és az egyletek tétlenségre vannak kárhóztatva, nem kötnék le mérkőzéseiket, mert ha deficittel végződik a mérkőzés rendezése, úgy az egyletet sújtja, ellenben a tiszta haszon a kerületé. Ilyen áldozatot nem lehet követelni az egyletektől.

Az adósság törlesztésére felmerült azonban egy jó megoldás: Tekintettel arra, hogy a kisantant olimpiádon résztvettek az ország összes atlétái, keresse meg a temesvári vezetőség a bucarestii központot, hogy az rendelje el az ország összes kerületeinek egy bizonyos vasárnap tiszta jövedelmét a deficit fedezésére adni.

— Bizonytalan a temesvári sporthelyzet. A temesvári bizonytalan sporthelyzet a program összeállításán érezhető. Szó volt arról, hogy a Károly kupáért folyó mérkőzés kapcsán Brassó válogatott csapata játszik vasárnap

pénzügyi és gazdasági kérdésekre.

Budapestről táviratozzák: Bud János közlekedési miniszter holnap délelőtt fejezi be tárgyalásait a kivétel egységesítésére vonatkozó javaslatokról és több nagyobb memorandumot terjeszt a péntek esti minisztertanács elé.

tek és behatoltak az üzletbe a hol kisebbszerű rendetlenséget tapasztaltak és csak hosszabb áttekintés után állapították meg, hogy az üzletből a drágább minőségű, finomabb kelmék eltűntek. Az eddigi megállapítások szerint mintegy 100.000 lej a kár. A csendőrség erélyes nyomozást indított és már többeket letartóztatott, de a betörőkről pozitív adat még nincs. Valószínűnek tartják, hogy a betörést a helyzettel ismerős egyének követték el, miután a jelek szerint az üzlet viszonyairól teljesen tájékozottak voltak a betörők.

Temesváron az itteni válogatottal ez azonban még nem bizonyos és nagyobb a valószínűség, hogy a megsemmisített TAC—TMTE. bajnoki kerül eldöntésre. Sportkörökben ellenszenvvel viseltetnek a terv ellen, mert a nehéz körmérések után nem lehet a csapókat még egy ilyen nehéz mérkőzéssel kifárasztani. A két érdekelt egylet mindezekig azt sem tudja, hogy a megtámadott kilenc perccet kellene vasárnap lejátszaniok vagy pedig egy kilencven perces új mérkőzésre kerülne a sor. A vasárnapra kisorsolt Politechnica III. ker. bajnoki mérkőzés eimad, mert a Politechnika igazolta, hogy az előadások szünetelnek és a főiskolai tanulók nagyrésze elutazott szabadságra.

— Az őszi mérkőzések után. A temesvári sportkerület már lebonyolította őszi bajnoki mérkőzéseit, de a papirforma és mezőnyforma még mindig nincsen összeegyeztetve. A mezőny szerzett eredményeket még ratifikálni kell és ez a sok óvás miatt nem fog olyan könnyen menni. Bizonytalan a TAC—TMTE. mérkőzés, háttérzetlan a sorsa a TMTE—Unirea mérkőzésnek és kétséges a Kínzi óvása a TMTE. ellen. A sportharmonia nem mondható valami harmonikusnak és a TMTE. hirtelen és váratlan előnyomulása nem nagyon esik jól a rivális egyesületeknek. Az őszi bajnokság ezidő szerint a TMTE.é és a sorban utána következő egyesületeknek tavasszal még mindig módjuk és alkalmuk lesz a vezetést magukhoz ragadni. Természetesen csak sportszerűséggel, önzetlen sport szeretettel és minden klubpolitika kizárásával. — Az alkerületben is állandó zavarok vannak, mert a klubpolitika itt is háttérbe szorította az egyetemes sportérdekeket. Az új közgyűlés van hivatva ezeket a bajokat orvosolni és éppen ezért sportkörökben élénk érdeklődéssel néznek az új közgyűlés elé.

A modern táncok.

(Mazzantini Lajos tanítványai Aradon.)

Kedves és mosolygósarcú, szép fiatal táncitanárnők, az egyik néhai jó Mazzantini Lajosnak, a budapesti Operaház évtizedeken keresztül volt kitűnő ballejtőmesterének tanítványa Kiss Anca és a hurga: Rózsa szándékoznak életrekelteni Aradon Mazzantini táncművészetének szellemét. A ritmikus tornától a modern táncokig, mindenfajta tanítanak, ami a szép tánc kulturájához tartozik. Divat és szépség a jelszavaiuk a táncitanásban. A fiatal tanárnők nagy szerű táncstudásán túl érdekes egyénisége és kellemes modora annyira lebilincselő, hogy bizonyára egy csapásra fogja meghódítani az aradi tánckedvelő társaságokat. Kedves és érdekes terülvük a tanárnőknek, hogy *vébékolónokat* is rendeznek, amelyek keretében az ügyes gyermekeiket *ritmikus tornával* fogják hajlékonyra tenni a táncra és fejlesztik bennük a táncra való készséget! Ötletes elhatározás a tanárnőktől, hogy kurzusai keretében *előadóböstellüket és teadélutánokat* is szándékoznak rendezni. Azokban a városokban, amelyekben eddig tanítottak, rokonszenv és biztelel övezte a táncitanárnők személyét és bizonyos, hogy Aradon is megszerezni ezeket számukra: művészetük és egyéniségük! A divat hatalom és ha szép, akkor különösen az. Ez a hatalom készíti a tanárnőket a szezon legújabb és legszebb táncainak: a *tangó milongának*, a *„vaelse hesitation”-nak*, a *„stepp 1924”-nek*, a *„Javá”-nak* és a *„fox blues”-nek* tanítására! (b. l.)

Othello botránya

Verekedés a kávéházban.

Tegnap délelőtt egyik kávéház egyhangú zsibongásába két éles csattanás furcsa diszsonanciája vegyült. A vendégek kíváncsian fordították fejüket a csattanó hangok irányába. Ott már székek emelkedtek a levegőbe, küllős székrok röpködtek szerteszét és két feldult arcú ember gyilkos szemekkel rohant egymásra. Valószínűleg súlyos következmény lett volna a verekedésnek, ha a kávéház tulajdonosa radikális közbelépéssel véget nem vet az idáz harcoknak. A legkritikusabb pillanatban átnyalábolta a dültöt elkőkült arcú embereket és kivitte az uccára. Mint rendesen, most is aszszony miatt tört ki a nyilvános botrány. Megtudta egy aradi úgynők, hogy egyik kollégája rutul visszaélt bizalmával és elcsábította feleségét. A féltékeny Othello nyilvános botrányal elégtette kíégető bosszuját. A szende Dezdemona idejekorán szüleihez menekült férjének dübbe elől és ott várja be válóparának lefolyását (p. g.)

Nincs megegyezés a nagyhatalmak között az extrónörökös kiadatására vonatkozólag.

(Vilmos excsászár megkapta az utleveléket. — Büntető szankció a német extrónörökös hazatérése miatt.)

Ólsból táviratozzák: Wöldner őrnagy, az extrónörökös kísérője megcáfolja azokat a híreszteléseket, amelyek szerint az extrónörökös Magdeburgban hosszabban beszélt volna Stresemann kancellárral. Ugyancsak valótlanságnak jelenti ki, hogy Hannoverben meg látogatta volna Hindenburgot, akitől a hír szerint tanácsot kért volna magatartása dolgában. Az őrnagy szerint nem igaz az sem, hogy Münchenben Ludendorff tábornoknál tett volna látogatást az extrónörökös. Ezzel szemben tényként szögezi le, hogy az extrónörökös titja négy napig tartott és az első éjjelt Paderborn közelében, egy Ringleben nevű urnál, a másodikikat Kramm őrnagynál, a harmadikat pedig Solm hercegnél töltötte. Az extrónörökös azokról szerint, akik látták, a Németországtól való távollétét őt esztendeje alatt nagyon megöregedett és majdnem teljesen megöszült.

Az excsászár utlevele.

Londonból jelentik: A Daily Mail doornál levelezője azt állítja, hogy a német excsászár és a felesége a német kormány cáfolata ellenére kézhez kapják a német kormány által kiállított utleveléket, amelyekről azonban még hiányzik a hollandi vizum.

Tárgyalnak a szövetségesek.

Párisból táviratozzák: A nagyköveti értekezlet folytatta eszmecseréjét a német extrónörökösnek Németországba való visszatéréséről. Határozatot még ma sem hoztak, mert Bradbury angol delegátus ki jelentette, hogy kormányától még nem kapta meg a megfelelő utasításokat. Poincarénak hír szerint az az álláspontja, hogy az angol kormányon van a kezdeményezés kötelezettsége az alkalmazandó szankciók tárgyában, mert Anglia hozta szóba elsőnek a nagyköveti értekezleten a kérdést. Azonban úgy látszik, hogy Anglia a német extrónörökös visszatérésének ügyében nem szándékozik több lépést tenni és nem hajlandó magát szankciók alkalmazására kötelezni. Franciaország ugyan osztja ezt a felfogást, de Belgiumnak az a nézete, hogy a szövetségeseknek a kérdésben a nyitvánosság előtt kell állást foglalniuk. Amnyiban bizonyos, hogy Anglia az extrónörökös kérdésének fölvetésével Poincarét nehéz helyzetbe hozta. Ha pedig letesz Poincaré a további lépésekről, ami valószínű, akkor számolni kell a francia nacionalisták pártjának felfogásával, amely szerint ebben az esetben Né-

metország teljesen szakít Franciaországgal.

Jegyzék a német kormányhoz.

Rómából táviratozzák: Olasz politikai körökben az a föltevés, hogy a nagyköveti tanács időnyeres céljából előbb jegyzéket intéz a német kormányhoz a német extrónörökös visszatérésének ügyében és a jegyzéket esetleg követi a büntető szankció kilátásba helyezése. A jegyzékben az extrónörökösnek a versaillesi szerződés szerinti jogi helyzetéről emlékeztetik a német kormányt, mert a francia kormány szerint az extrónörökös azoknak a háborus bűnösöknek a

Szabadlára helyezik Moldot és társait

(Az ügyesség hozzájárult — holnap dönt a vádtanács. — Mold József vádlója letartóztatásban marad.)

(Saját tudósítónktól.) A Közönség számolt be első ízben néhány héttel ezelőtt Mold József és társai ügyében történt szenzációs fordulatról, amely a vizsgálatot egészen más irányba terelte. A vizsgálatot vezető hatóságok ugyanis rájöttek arra, hogy a Mold ügy szálait a vasutigazgatóság részéről delegált vizsgálóbiztosok helytelen irányba terelték és hogy a gyilkossági vádak, amelyeket Moldot illették, nem egyebek fantasztikumoknál. A világszenzációvá kürtölt bűnügy így jelenték telen ügyé törpült.

Mint annak idején részletesen beszámoltunk, az államvasutak bucaresti vezérigazgatójától két vezérigazgató jött Aradra, hogy a jóléti intézményeknél tapasztalt hiányokat Mold kérelmére ismét felülvizsgálja. A több hétig tartó vizsgálat után a felülvizsgáló bizottság megállapította, hogy hiány nincs az elszámolásban és bár a jóléti intézményeknél volt deficit, de ezekért Mold József nem vonható felelősségre, mert ez intézményeknek az volt a hivatásuk, hogy a vasuti személyzet lehetőleg a legutányosabb áron szerezzesse be szükségletét.

Ezzel a Mold és társai ellen emelt legkomolyabb vádak is megdőlték és a vizsgálat most már arra is kiterjedt, hogy kiknek hibájából történt a vizsgálat helyes irányának elterelése. A vasut részéről vizsgálóbiztosként volt delegálva Patruban Gergely felügyelő is, aki ezt a megbízatását állítólag arra használta fel, hogy régi ellensége Mold ellen minél több súlyos vádat mutasson fel a vizsgáló folyamán. Mivel Patruban a vizsgálat folyamán feletteseivel is ellenkezésbe került, megbízatását visszavonták és a vasut szolgálatából elbocsátották.

Az utóbbi napokban kiderült, hogy Patruban a vizsgálat folyamán olyan cselekedeteket is elkövetett, amelyek a büntető törvénykönyv paragrafusaihoz ütköznek és éppen ezért az aradi királyi ügyészség letartóztatta, a vizsgálóbíró pedig vizsgálati fogságba helyezte a vizsgálóbiztos. Patruban a vizsgálóbírósg döntése ellen fel

kategóriájába tartozók, akikről a békeszerződés különös felelősséget állapít meg, mert a háboruban súlyosan vétett a hadiszokások ellen. Valószínűtlennek és kivülhatatlannak ítélik Rómában azt a francia fenyegetést, hogyha a jegyzéknek eleget nem tesznek, akkor zálogba veszik Németország legnagyobb kereskedelmi kikötőjét: Hamburgot.

Párisból táviratozzák: Bannek képviselő, a versaillesi békeszerződés 238. fejezetének végrehajtására vonatkozólag, amely a háborus bűnösökről szól, interpellációt terjesztett a kamara elé. Az interpelláció a német excsászár, az extrónörökösre és Ludendorff tábornokra vonatkozott és a kamara holnapi ülésén fogják részletesen megvitatni.

nácslioz, amely azonban ma farított ülésén a felfolyamodást elutasította. Így Patruban Gergely vizsgálói fogságban marad. Miclosi Emil dr., Mold és társainak védőügyvédje újabb kérvényt nyújtott be a vizsgálóbírósgához, amelyben részletesen motiválva kérte a három vizsgálói fogságban levő egyén szabadlábra helyezését, tekintettel arra, hogy vagyonuk ugys bűnügyi zárlat alatt van és így szökésüktől nem kell tartani. Abban az esetben azonban, ha a bíróság mégis tartana a gyanúsítottak szökésétől, kéri, hogy Mold Józsefnek és társainak legalább engedje meg, hogy saját lakásukban tartózkodhassanak felügyelet alatt. Seciureanu Romulus királyi főügyész tekintettel arra, hogy a vádak jelentékeny része megdőlt a szabadlábra helyezés iránti kérvényt kedvező jóváhagyással küldötte vissza a vizsgálóbírósgnak. Minden valószínűség szerint az ügyész hozzájárulás alapján a vádtanács helyt ad Mold és társai kérelmének és kilenc hónapi vizsgálati fogság után szabadlábra helyezve a bonyolult ügy szereplőit.

Az iskolák karbantartása.

(Véleménykülönbség a város és a miniszterium között.)

(Saját tudósítónktól.) A közoktatásiügyi miniszteriumtól a napokban rendelet érkezett Aradra, amely érdekes véleménykülönbségre adott alkalmat a város vezetősége és a miniszterium között. A rendelet kimondja, hogy a város köteles összjövendelmének 10 százalékát az elemi iskolák fenntartására fordítani. Hónapokkal ezelőtt, mint ismeretes, az összes városi községi iskolákat államosították. Akkor a város vezetősége olyan egyezséget kötött a miniszteriummal, hogy a város kizárólag az államosított iskolák épületének karbantartási és a termék fűtési költségeit fedezi, a többi költségek az államot terhelik. A most érkezett rendelet nem hatálytalanította az előbbi, így a városra óriási költségek hárulának. A város vezetősége táviratilag kérte a miniszteriumot, hogy az elemi iskolák fenntartására szánt 10 százalékából fedezze az államosított kö-

zépiskolák költségeit is. A miniszteriumtól megérkezett a válasz, hogy nem teljesítheti a kérést, mert a két intézkedést nem ugyanaz az ügyosztály hozta és így nem tekinthető elmentésnek. A város ma ismét táviratot küldött a közoktatásiügyi miniszteriumhoz, hogy panaszát juttassák el ahhoz az ügyosztályhoz, amelylyel a középiskolák karbantartására vonatkozó egyezséget megkötötte és kérte az egyezség hatályon kívül való helyezését. A város reméli, hogy a miniszterium belátja kérésének jogoságát és az egyezséget hatályon kívül helyezi.

HIREK.

Katonai jelentkezések.

(Ujabb felhívás tartalékos tiszték és a névsorba fel nem vettek jelentkezésére.)

A temesvári hadkiegészítő és mozgósítási hivatal főnöke a következő felhívást bocsátotta ki:

A temesvári hadkiegészítő parancsnokságnak a könyvecskék látta-mozása tekintetében kiadott rendelete folytatásul:

1) A volt osztrák-magyar és orosz hadseregek tisztjei, akik még nincsenek fölveve a román hadseregbe (akár kérték ezt, akár nem) kötelesek látta-mozás végett november 24., 26., 27., 28., 29. és 30-án a Sörgyár helyiségében jelentkezni.

2) Minden temesvári férfi, aki eddig különböző okokból nem jelentkezhetett látta-mozás végett, jelentkezhet november 24., 26., 27., 28., 29. és 30. napjain a Sörgyárban.

3) Minden férfi, aki falun tartózkodik s aki különböző okok folytán nem jelentkezhetett a központban, jelentkezhet még a temesvári hadkiegészítő parancsnokság hivatalos helyiségében 1923. november hó 23. napjáig.

— **Hirdetmény.** Mindazon katonai kötelesek, akik 1878-tól 1898-ig születtek és bármi okból nem jelentkeztek az aradi rendőrprefekturán október 15-től november 6-ig a katonai igazolványaik látta-mozatása végett, kötelesek e hó 30. déli 12 óráig az aradi Cercul de Recrutarenál a városházán jelentkezni, összes katonai okmányokkal együtt. Mindazok, akik nem jelentkeznek november 30-áig, a katonai törvények szigorával büntetnek. Comandantul Cercului de Recrutare Arad. Colonel Georgescu.

— **Kitüntetések.** A temesvári királylátogatás alkalmából még a következőket tüntették ki, akiknek kitüntetéséről most érkezett meg a hivatalos értesítés: Kállay Sándornak, a temesvári prefektura irodavezetőjének a román Korona-rend lovagkeresztjét, Maitre Jean-nak, a Palace étterem tulajdonosának a szolgálati hűség keresztjét II. osztályt, Saracu Iános étteremtulajdonosnak a szolgálati hűség első osztályú érdemérmét, Boldurian Demeter és Eremie György városi rendőröknek, Nagy József és Hoff János megyei ajtónállóknak az érem második osztályát adományozta a király szolgálataik és érdemeik jutalmazásaképpen.

— **Kommunista zavargások Bulgáriában.** Bucurestiből jelentik: Bercovitz megyében, Szofia közelében, a választások alkalmával a kommunisták zavargásokat akartak előidézni. A bolgár kormány erővel intézkedéseket foglaltatott ellenük.

— **Szenzáció Kerpel könyvkiadása.**
— **Versenyhírek.** Diana sósor-szesz minden vonalon győzött.

Volt aradi tisztviselő Amerikában. Az aradi rendőrség utlevél-osztályán volt alkalmazásban hosszabb ideig tisztviselői minőségben Ruzs Sándor. Sokan emlékeznek még a nagyon szimpatikus, kedves modoru fiatalemberre, kitől ma Chicago-ból levelezőlapot kaptunk. Ruzs Sándor azt írja, hogy jól megy sora és ezután küldi ismerőseinek üdvözlését.

— **Apponyi az amerikai elnöknel.** Washingtoni jelentés szerint gróf Apponyi Albertet washingtoni tartózkodása alatt kihallgatáson fogadta Calvin Coolidge, az Egyesült-Államok elnöke. A magyar államférfiu Széchenyi László washingtoni magyar követ társaságában jelent meg a Fehér Házban. Az elnök hosszasan elbeszélgetett Apponyival. Gróf Széchenyi László az előkelő vendég tiszteletére fényes bankettet adott a Hamilton-Hotelben. Az estében a washingtoni kormány tagjai közül a következők vettek részt: Hughes külügyminiszter, Weeks hadügyminiszter, Wallace földművelésügyi miniszter, Work belügyminiszter és Davis munkaügyi miniszter. Résztvett a banketten Bandholtz tábornok is, aki tudvalevőleg a háborút közvetlen követő időkben az Egyesült-Államok budapesti katonai megbízottja volt.

— **A spanyol király elmozdította a parlament elnökeit.** Madridból távfratözzák: Alfonso király tegnap rendelettel elmozdította állásából gróf Romanohezt, a szenátus elnökét és De Alvahez, a képviselőház elnökét. Az új parlament összehívását elhalasztják addig, amíg a hatóságok igazolják a szavazatokat.

— **Paporkrizis előtt Románia.** Bucurestiből jelentik: Az iparügyi miniszter értekezletre hívta össze a papírgyárosokat, hogy a papírkrizis ügyét rendezzék.

— **Eljegyzés.** Löwy Jenő Jossájl (Jószáshelyről) eljegyezte Reichner Szidikét Cromptonról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Patrubán büntársa.** Megírtuk, hogy az aradi királyi ügyészség elrendelte Tarmacianu cluji sziguranca főnökhelyettes előállítását, aki az ügyészség idezésére nem jelent meg. Tarmacianut azzal gyanúsítja az ügyészség, hogy büntársa Patruban Gergelynek, aki család miatt vizsgálati fogságban van. Az ügyészség ma újabb távirati rendelkezést küldött a cluji rendőrségnek, amelyben utasítják az illetékes hatóságot, hogy jartsanak házkutatást a helyettes sziguranca-főnök lakásán.

— **Sváb bucsu Aradon.** A „Deutsch schwäbische Volksgemeinschaft“ helyi szervezete folyó hó 24-én, szombaton a városligetben falusi módra bucsuünnepélyt rendez.

— **Meseország minden pompája** vonul fel a Kulturpalotában november 18-án, délután 5 órakor a Növédelmi Hivatal jótekonycélu előadásán. Jegyek Scherhágna!

— **A „Hamburg—Amerika Linie“** Lazarovitz-ügynöksége tisztelettel értesíti az utazó közönséget és ügyfeleit, hogy újonnan berendezett kényelmes irodahelyiségét az eddigi ideiglenes Pichler-féle helyiségből mai naptól kezdve a Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Fehér Kereszt épületébe helyezte át, hol a társaságnak központból leküldött kiváló

szakemberei mindennemű felvilágosítással díjmentesen szolgálnak.

— **Új gyógymód a tüdőgyulladás ellen.** Mint Rómából jelentik, a római kórházakban most próbálják ki egy orosz származású svájci állampolgár orvosnak, Tomarkinnak tüdőgyulladás elleni gyógymódját. A fiatal orvos kémiai szintézis után állítja elő gyógyszerét, amely hidegvízben könnyen oldódik. Tomarkin azt hiszi, hogy a szer alkalmazásával a tüdőgyulladás halálozási százalékát 35-ről 2-re sikerül leszállítani. A római klinikán és a katonai kórházakban végzett eddigi kísérletek igazolni látszanak a fiatal feltaláló reményeit. Az említett mikrobaölő szer kipróbálása után Tomarkin a tuberkulózis gyógyításának lehetőségeivel készül foglalkozni.

Gonradt Veidt.

(Nem halt meg a nagy mozi-színész.)

A mai szerkesztőségi posta kedvesen málv levelet hozott. Rajongó mozilátogató fiatal leányok halálos szorongással kérdezik, vajjon igaz-e, hogy az ellenállhatatlan és utólrhetetlen Conrad Veidt meghalt-e? Érdekesnek tartjuk, leközölmi a levelet, amely a maga naivitásában a következőképpen szól:

Kedves Szerkesztő Ur! Bocsásson meg, hogy kérdésünkkel zavarjuk, amikor Szerkesztő Ur bizonyára fontosabb dolgokkal van elfoglalva. Egvedüli mentéglínkre szolgáljon az, hogy a kérdés, amit felvetni bátorkodunk, ami kicsiny világunkban majdnem olyan fontossággal bír, mint talán Szerkesztő Ur előtt Európa közgazdasági helyzete, vagy egy-egy újabb vasuti katasztrófa, esetleg egy nagystilű új találmány, no meg még sok-sok egyéb, amit a lapjában naponta nagy érdeklődéssel olvasunk.

Tehát: itt szó van egy kis (kisebkről), amely Conrad Veidt-rajongókból áll, mondanunk sem kell, hogy a csapatban csak kevés található, aki a második X-et már meghaladta volna. Minden képet megnézünk — minimum egyszer — amiben ez a nagy művész játszik. A napokban egy szomorú hír kelt szárnyra: **Conrad Veidt meghalt tüdőbetegségben.** Képzeli, Kedves Szerkesztő Ur, milyen vilámcsapásként ért ez a hír bennünket, szinte alig tudunk magunkhoz térni. Mielőtt végképpen elsíratnók kedvencünket, kérjük, írja meg nekünk, hogy tényleg meghalt-e ez a nagy német?

Nem tudjuk elhinni, nagyon nehezen tudunk belenyugodni abba, hogy több új Conrad Veidt-filmben nem gyönyörködhetünk. Előre is hálás köszönet, Kedves Szerkesztő Ur! Tisztelettel: **egy csaprat Conrad Veidt-rajongó.**

Kedves Conrad Veidt rajongók! Fiatal szívük ne dobogjon meg és a gyászfátyollal is várjanak még. Az Isteni Conrad, egyelőre él, kutyabaja, vigam játszik a berlini EFA filmtársaságnál és a

Rejtélyes gyilkosság Temesváron

(A siketnéma postás feljelentése. — Titokzatos öngyilkosság. — Jelentések be az eltűnteket.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt a temesvári Aranyszarvaszalloda siketnéma portása **Sturzinger Mihály** írásbeli jelentést tett a rendőrségnek, hogy vasárnap éjjel szemtanuja volt a Hunyady-hídon egy gyilkosságnak. Eppen arra járt, amikor látta, hogy egy egyenruhás ember egy levelet nyújtott át egy nőnek, akivel azután élénk vitába kezdtek. Később az egyenruhás férfi felkapta a nőt és a híd korlátján keresztül **beledobta a Begába.** Sturzinger oda akart rohanni, hogy megmentse a nőt, de a férfi felkapta fegyverét és ráfogta. Ettől annyira megijedt, hogy elszaladt a helyszínről. Az állítólagos gyilkosság ügyében a

Aradi mozihirek.

* **Cezarina,** a nagy világmű III. része, amely Kuan-Fu-i zsidó rabbi és Maud találkozását hozza filmre, nem kevésbé bővelkedik szenzációs részletekben. A színház ezt a részt pénteken fél 7 órai kezdettel mutatja be először.

* **Szombatig látható az Apollóban** a világ legnagyobb, legmonumentálisabb filmalkotása, a **Borgia Lukrécia,** amely iránt napról-napra fokozódik a közönség érdeklődése. **Richard Osvald,** a rendező, valóban csodálatos munkát végzett: a reneszánsz-időket, a Borgiak korát színes nagyszerűséggel adta vissza, a főszereplők pedig színészi karrierjük legszebb teljesítményét produkálják. **Bassermann Albert Sándor** pápát, **Borgia Lukrécia**t **Lyane Haid** játsza, **Cézárt** pedig **Conrad Veidt** alakítja; ő a dráma cselekvő alakja, szeret, gyilkol, alakoskodik, rombol, de a hatalmas kényurnak hatalmi tébolyva semmivé porlódik egy asszony iránti fenséges szerelmében. A megkapóan, döbbenetesen nagykonceptióju filmremek már csak két napon át, pénteken és szombaton kerül színpadra az Apolló-színházban, az előadások fél 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* **A királylátogatásról** készült mozgófénykép még csak pénteken látható az Urániában.

* **Egy párisi csavargó földközi útja** a címe annak a fantasztikusan kalandos utitörténetnek, amely pénteken kerül bemutatásra az Urániában. Egy párisi ifju, az utcák fia kerül különös körülmények között abba a helyzetbe, hogy végig kell járnia a világot, közben Afrika bonyodalmainak kellős közepébe jut, az emberevők közé, ahonnan csak nagy és súlyos nehézségek árán szabadul. Majd a kalandos ut a tengeren adja a legnagyobb részletét a minden jelenetében érdekfeszítő filmnek, amely

női szíveket továbbra is mott közzönnel marcangolja. Addig is, míg majd személyesen jöhet ide, szívélyesen üdvözli önöket a — vászonról.

rendőrség megindította a nyomozást. Eddig a Bega nem vetette fel a meggyilkolt nő holttestét.

Egy másik titokzatos ügy is foglalkoztatja a rendőrséget. **Bain Lázár** a temesvári rendőrség bünyügyi osztályának főnöke ma délelőtt észrevette, hogy a Püspök-híd korlátján egy 18—20 év körüli fiatalember keresztülvetette magát és eltűnt a Bega vizében. Eddig senki eltűnését nem jelentették be a rendőrségnek, ezért a rendőrség felhívja azokat, akik tudomással bírnak bárki eltűnéséről, tegyenek arról jelentést, hogy megállapíthassák az öngyilkos fiatalember és az állítólagos bedobott nő személyazonosságát.

vasárnapig marad az Uránia műsorán.

* **Potyautas a címe az Apolló vasárnapi filmszenzációjának.**

Újabb bűnökkel vádolják Ulainékat.

(Bobula megtagadta a vallomástételt. Bethlen miniszterelnök kedden nyilatkozik az Ulain-ügyről.)

Budapestről táviratozzák: **Mesner** ügyész ma **Döhmelt,** az Ulain ügy bajor szereplőjét hallgatta ki, aki általánosságban fentartotta a rendőrségen tett vallomását. **Döhmelt** után **Gaál** és **Vikárt** hallgatták ki, de **Bobula amerikai állampolgárságra való hivatkozással ismét megtagadta a vallomástételt.** Ezzel a terhelték kihallgatása véget is ért.

Budapestről táviratozzák: Már régebben történt, hogy az egrri takarékpénztár helyiségében felelőtlen elemek rombolást vittek véghez. Akkoriban dr. **Baldzs Miklós** a takarékpénztár nevében feljelentést tett a rombolók ellen az egrri ügyészségen. Dr. **Halász** arra való hivatkozással, hogy annak a gyanuja merült fel, miszerint az egrri **bankrombolás összetűgésben van az Ulain-féle szervezkedéssel,** újabb beadvánnyal fordult a vizsgálóbíróhoz, aki elrendelte az ügynek sürgős áttételét az ügyészséghez.

Budapestről táviratozzák: Gróf **Bethlen István** miniszterelnök a nemzetgyűlés első ülésén, kedden besz jelentést az Ulain ügyről azzal a céllal, hogy az előzetes letartóztatást a nemzetgyűlés is jóváhagyólag vegye tudomásul.

Párisi csavargó földközi útja. Kalandos utitörténet, gyönyörű felvételekkel a világ minden részéből. **Ma pénteken az Urániában.**

KOZGAZDASAG.

Mesterségesen akarják drágítani a cukrot.

(A belföldi gyárak az importőrök ellen.)

(Saját tudósítónktól.) Két nagy érdekelttség szállott egymással küzdelembe a cukorpiac dominálásáért. Az „Oficiul de vanzare” cím alatt működő belföldi cukorkartell akciót kezdett a külföldi cukorbehozatal megnehezítésére, olyanformán, hogy a kormánytól a cukor behozatali vámdíját különként 5 lejről 10 lejre akarja felemeltetni.

Ennek a harcnak, amely az importőrök ellen irányul, „casus belli”-je az, hogy az importált cukor árával szemben a kartell olyan magas cukorárakat állapított meg, hogy a külföldi cukor könnyedén állta a versenyt a belföldivel. A legutóbbi napokban a belföldi 27 lejes árral szemben a külföldi cukor ára 25 lej volt.

Ha a kartell manővere sikerül, akkor a külföldi cukor ára különként 5 lej lesz magasabb, ami mellett az importőrök alig kereshetnek, ellenben a belföldi cukor gazdái különként abszolút 3 lej

pluszt érnek el a régi hasznukon felül. A manőver sikere esetén Romániában lesz a cukor legdrágább az egész világon. A kartell tehetetlenségének illusztrálására meg kell még említeni, hogy beavatottak szerint a kormány *gazdag szubvencióban részesíti a belföldi cukorgyárakat*, nem kötelesek 2 százalékos premium megfizetésére, amit minden állam szed, a cukorrépa maximális árát 50 százalékkal redukálták a gyárak részére, azonkívül vasuton is 50 százalékkal olcsóbban szállíthatnak.

A kartell akciójával szemben az importőrök sem maradnak tétlenül s a tisztességes verseny jel-szavával ők is mozgalmat indítanak, hogy a kormánytól megalkaldályozzák a vámtarifá felemelését. Szerintük ugyanis a belföldi gyárak elő tudják állítani a cukrot olyan árral, hogy a külföldi cukorral egy árnívón maradjanak.

Idegen kereskedők árusítanak az aradi piacon.

(Az aradi textilkereskedők mozgalma.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes beadvánnyal fordult harminchét aradi textilkereskedő az aradi kereskedelmi és iparkamarához. A beadvány az aradi piacot előzőlő idegen textilkereskedők ellen szólal fel és azt kéri a kamarától, hogy járjon el az illetékes hatóságoknál, hogy ezeknek az aradi piacokon való árusítását akadályozzák meg. A beadványt aláíró harminchét kereskedő azzal indokolja kérését, hogy az idegen kereskedők Aradon nem járulnak hozzá a közterhekhez és olyan konkurrenciát okoznak nekik, akik az aradi közterhek egy tényleves részét viselik, hogy egzisztenciájukat veszélyeztetik. Ezzel szemben megállapítják, hogy ők eddig sem látogathattak idegen piacokat, mert mindenütt az a szokás, hogy csak azoknak engedik meg a kirakodó piacokon való árusítást, akiknek a piac székhelyére szóló iparigazolványuk van. Így tény az, hogy az aradi textilesek nek sem engedik meg sem a pécskai, sem a nagylaki, sem a kiséri, kúrtósi zimándi és több más piacok látogatását. Nem egyszer megtörtént, hogy olyan aradi textilest, aki erről az idegenben szokásos dolgról nem tudott, az ottani rendőrök csomagoltatták be és karhatalommal kísérték ki a községből. Megtörtént az is, hogy miután nem volt a piac székhelyére érvényes iparigazolványa, egyik másik kereskedőnek még az áruját is elkobozták. A tekintélyes számú aradi textilkereskedő beadványával most ezen a lehetetlen állapotokon akar változtatni. Arról szívesen lemondanak, hogy idegenben menjenek az ottani kereskedőknek konkur-

renciát csinálni, de ezzel szemben azt kívánják, hogy Aradon ne tegyék tönkre idegen idegen kereskedők az ő egzisztenciáikat. Azo két, akik Aradon a közterhek viselésében részesednek. Valószínű, hogy a kereskedelmi és iparkamara akciójának meg lesz a kívánatos eredménye.

= Csak hivatalos árfolyamokat jegyez a bucaresti tőzsde. Bucarestből jelentik: A tőzsdetanács határozata folytán a bucaresti tőzsdén törölték a magánforgalom jegyzését. November 20-tól kezdődőleg csak a hivatalos árfolyamokat fogják jegyezni.

= Arany-ezüstárak Budapesten. Budapestről jelentik: Érmék árai: koronás 2100, kétkoronás 4250, forintos 5800, ötkoronás 11000, tízkoronás 58000, huszkoronás 120000 korona.

= Egy százalék a készpénz Budapesten. Budapestről jelentik: A pénzpiacra megfelelő „kezek” egy százalékkal mellett is kaptak pénzt november 22-iki lejáratúval.

Valutapiac.

A lej tovább javul.

A lej külföldi javulása erős irányzata tartósabb emelkedésre enged következtetni. Zürichben már elérte a 3 frankot. Párisban 9.50 frankra szökött fel a lej, néhány nap alatt mintegy 15 százalékos javulással. A dollár is emelkedett, a francia frank azonban lassu mértékben, de állandóan esik. A mai zürichi zárlat már 31 alatt jegyezte.

Aradi valutáarak. (November 15.) Francia frank 10.50, svájci frank 34, dollár 191, dinár 2.25, szokol 5.35, lira 8, angol font 800, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0029. — Kifizetések: Budapest külföldi 95, belföldi 145, Bécs

360, Prága 2.50, Zürich 33.50, Milano 8.90, London 8.28, Páris 10.45, Newyork 192, Belgrád 2.35.

Temesvári valutáarak. (Nov. 15.) Newyork 191, dollár 192, London 830, angol f. 840, Páris 10.25, francia frank 10.50, Zürich 33.25, svájci frank 33.50, Milano 8.25, lira 8.20, Belgrád külföldi 2.30, belföldi 2.15, dinár 2.05. Prága 5.25, Budapest külföldi 98, belföldi 160, magyar korona 150, Bécs 375, osztrák korona 375.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Nov. 15.) Kifizetések: Páris 10.20, London 820, Newyork 188, Milano 821, Zürich 33, Bécs 0.0028, Prága 5.43, Budapest 0.0100. — Valuták: Napoleon 720, léva 1.30, török lira 1.10, angol font 800, francia frank 10.80, svájci frank 33.75, lira 8.20, drachma 3, dollár 190, dinár 2.20, osztrák korona 0.0027, lengyel márka 0.00030, magyar korona 0.0080, szokol 5.

Zürichi nyitás. (November 15.) Berlin 0.0000000000150, Amsterdam 217.50, Newyork 573, London 2483.50, Páris 31.10, Milano 24.52.50, Prága 16.47.50, Budapest 0.0305, Belgrád 6.55, Bécs 0.0080.25.

Zürichi zárlat. (November 15.) Newyork 573, London 2483, Páris 30.90, Milano 24.47.50, Prága 16.50, Budapest 0.0305, Belgrád 6.55, Bucaresti 3, Bécs 0.0080.25.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (November 15.) Napoleon 68800, Belgrád 228—242, Bucaresti 108—121, London 87.300—91.700, angol font 87.800—92.200, Milano 870—925, lira 880—935, Newyork 20.000—21.100, Páris 11.05—11.71, francia frank 11.20—11.86, Prága 572—616, Varsó 0.0001—1.30, Bécs 27.85—30.05.

—————

— Csodálatos eset. Londonból írják: Whytnei amerikai katona az egész háborút végigharcolta s ez alkalommal több ízben elgázolták a járművek. Utoljára autó ment keresztül rajta, amely megsejtette az agyát is. Mikor vízszatért házájába, rokkantként szerepelt és egyáltalában nem emlékezett arra, hogy a háboru előtt férj és családapa volt. Így történt, hogy később uira megnősült, mit sem tudva arról, hogy bigámiát követ el. Mindezek után történt, hogy mint finánc utcai harcba bocsátkozott a csempészekkel, akik meg is sebesítették. Így került a kórházba, ahol hosszabb ideig eszméletlenül feküdt. Mikor magához tért, rögtön eszébe jutott az első felesége, valamint a gyereke, de a második feleségéről már mit sem tudott és azt mikor az betegágyánál megjelent, meg sem ismerte.

—————

A szerkesztésért ideiglenesen:

KÓCSY JENŐ
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

Olcsó butorbeszerzési forrás!
Az „Aradi Kisiparosok butor-és asztalosáru vállalata” Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz. a. ajánlja, edusan felszerelt raktárát, ahol háló, ebédli stb. butorok a leggyorsabbból a legdíszesebbig olcsó árral kaphatók.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

A közönség szives tudomására hozzuk, hogy a szükséges villany szerelési munkákat csak ipariga zolvánnyal bíró villanyszerelői munkákat csak iparigazolvánnyal szakmunkások végezhetik, mert csak az ezek által végzett munkát kapcsoljuk be és csak ott szere lünk óráit.

A jogosultak névsora a követ kezdő:

Adler Andor Str. Sinagogei No. 2.

Aradi Villamossági R. T. Calea Radnei.

Eiser Sándor és Tsa Str. Bra tianu No. 2.

Gartner Sámuel Str. Bratianu No. 10.

Gáspár Árpád Str. Horia No. 1.

Hammer Vilmos Piata Avram Iancu No. 5—6.

Hell és Társa Str. I. C. Bra tianu No. 2.

Horváth József Str. Marasesti No. 36

Janauschiek Ferenc Str. I. Bra tianu No. 12.

Kalmár József Str. Alexandri No. 4.

Klein Géza Str. Moise Nicoare No. 14.

Kochi Dániel Str. Eminescu No. 2.

Navrádi Ede Str. Ioan Me tianu No. 4.

Ohm Vállalat Piata Stefan cel Mare No. 1.

Palinkás Kálmán és Co. Str. Eminescu No. 13.

Palinkás Lajos Str. Brancovici No. 2.

Sambura János Str. Marasesti No. 4.

Schwartz Árpád Str. Branco vici No. 3.

Strithof Albert Str. Crisan No. 6.

Tótfi András Bulv. Reg. Fer dinand No. 10.

Varga és Rosenfeld Str. Gene ral Grigorescu No. 3.

Arad, 1923. november 14.

6666 Közli:

Az Aradi Villamossági R. T.

Felhívás.

Egyik ügyfelem átvenni szán dékozik Kohn Ignác aradi lakos nak a Strada Metianu 8. szám alatt lévő üzlethelyiségét.

Felhívom nevezett cég esetle ges hitelezőit, hogy követeléseit ket nálam 3 napon belül annál is inkább bejelentésük, mert későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek. 6657

Dr. Messer Károly
ügyvéd, Arad.

Felhívás.

Egyik ügyfelem átvenni szán dékozik özv. Waldmann Józsefné által bérelt Calea Aurel Vlaicu 19. szám alatt lévő szálloda és vendéglő üzletet.

Felhívom nevezett cég esetle ges hitelezőit, hogy követeléseit ket nálam 5 napon belül annál is inkább bejelentésük, mert későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek. 6658

Dr. Messer Károly
ügyvéd, Arad.

A Központiban minden este TEDDY és a bucaresti ALKAZAR JAZZ-bandja

Női téli felöltő újdonságok legolcsóbban PLESZ ruhaáruházában Arad, szerezhetők be

Tudja Ön már, hogy a legfinomabb háztartási csokoládé a „D'or csokoládé”? Ha finom és friss eukorkát és csokoládé bombonokat akar, vásároljon: Gábor-nál, ARAD, Strada Alexandri (Szlaczu) I. Vízönteladónak árkedvezmény!

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

UJSÁGERÁRUSÍTÓ férfi, vagy nő vidékre kedvező feltételek mellett óvadékkal azonnal felvétetik. Aki hírlap-eladással már foglalkozott, előnyben részesül. Cim az Aradi Közlöny kiadói-hivatalában. 400

URINÓT keresek nagyobb leánykák mellé, mint nevelőnő és anyahelyettes. Zongorázni tudók és idegen nyelvtudás előnyben. Fenyves Józsefné Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) déli őrökben. 13585

IRODAKISASSZONY kerestetik. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14958

KERESKEDŐ segédet (lehet nő is) felvesz Paris Modellház. 14059

ÜGYES villanyszerelő segéd felvétetik Varga és Rosenfeld villanyszerelő Arad, Bulev. Regina Maria 3. 14059

FELTÉTLEN intelligens fiatal asszony házvezetőnőnek, vagy gyermekek mellé ajánljuk. Cim Aradi Közlöny kiadói-hivatalában. 6655

JOBB LEÁNY, ki takarítást, varrást vállal, kerestetik dr. Schwarz Jenőné Arad, Piața Avram Iancu 17. sz. I. em. 6653

TIZENKÉT-TIZENNEGY éves fiu, vagy leány kiutónak felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadói-hivatalában. 6659

LÁMPAERNYŐK készítését, valamint filé munkát vállalok. Cim Aradi Közlöny kiadói-hivatalában. 1500

PERFEKT könyvelőt és magyar, német levelezőt azonnali belépésre keresünk. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14160

PERZSA csomózó leány felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14160

PERFEKT gép- és gyorsírónőt, aki magyar és német nyelvet bírja, keresünk. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14161

KISASSZONYT keresek, csak németül beszélőt, egy gyermekhez. Cim Wallinger hirdetőjében. 14161

Lakás.

FIATAL banktisztviselő keres szobát teljes ellátással. Közelebbit Aradi Polgárinál. 6660

Vétel és eladás.

HÁLÓ és uriszoba, ebédlő és összekötő perzsa szőnyegek, írőasztal, szmirna, szőnyeg, toll, férfi és női aranyórák, brilliáns gyűrű, kis nyest boa, silskin kabát, férfi kabátok, antik szalon, színházi láteső, kis divány, butorok, villany luster, ezüst tárgyak, antik etazer, díszkérek, ág és asztalnemű, kézimunkák, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérnemű, asztal és ágyműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

VILLANVMOTOROK 200 Voltos, 1 drb 5 HP., 1 drb 3.3 HP. eladó. Arad, Str. Dorobantilor 5-7. 6614

PRÉMGALLÉR, női és gyermekruha, kabát, auisatz, 6 tányér eladó. Arad, Str. Mocioni 12-5. 6662

SVEICZI himzések, cérna csipkék, harisnyák, minden színben, kalap bársonyok Hoffmann Sándornál Arad, Fischer Elize épület. 6556

ELADÓ egy két szárnyu kovácsolt vasból készült igen erős kapu 2 méter széles, 3 méter magas. Dr. Földes és Hehs szappangyár Micalaca. 6649

MŰTARGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliza-palota.) 11895

ANTI-K BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

VADÓDI Karlsbadi só üvegekben, ugyiszintén mesterséges Karlsbadi só üvegekben és kimérve dr. Földes gyógyszerár Arad. 14137

UJ BUTOR Garai butorüzletben Arad, Calea Banatului 5-12. 6195

EGY szép ebédlő-csillár eladó. Arad, Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 18. 6634

Ingtalan.

ARADHOZ közel nagy mezővárosban villanyüzemű vasm- és kereskedelmi malom, két villanyüzemű cséplőgarnitúrával, 230.000 lej 12%-os kölcsönrel, másfélmillióért eladó. Uranus-iroda Arad, fő postával szemben. 13947

SAROKHÁZ két kétszobás lakással, egyik azonnal átvehető 200.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13947

Üzletek.

UDVARI ÜZLETHELYISÉG a Bulev. Regina Maria, irodának, műhelynek is kiválóan alkalmas, azonnal kiadó. Cim az „Aradi Ujság” kiadói-hivatalában, Arad. 6641

NAGYFORGALMU trafik évi 80.000 lej forgalommal átadó, vagy társat keres. Bővebbet Argusnál Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13423

NYOLC JÁRATU múmalom legmodernebb berendezéssel eladó, esetleg 1/4 rész 300.000 lejért átvehető, vagy külön a berendezés eladó. Megbizott „Argus”-iroda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13422

Különböleg.

KERESÜNK állami értékpapirokat kiköltésére. Felvilágosítással Kelet hírlapiroda Arad szolgál. 14059

Magyar-német

levelezésben gyakorlott perfect

könyvelőt keresünk

azonnali belépésre.

Mercur Kereskedelmi és Mezőgazdasági r.-t. 14059
(Aradi Közgazdasági Bank)

MINDENFÉLE olcsón

HANGSZEREK beszerezhetők

Hubert György hangszerkészítőnél, Timişoara, Str. Braţianu (Uri-ucca) 16. 170

Gummiarabikum

nagyobb tételben is kapható 167

Medicemiánál

Timişoara, Józsefváros, Bulev. Berthelot (Kossuth L.-u.) 6. sz. Telefon 23-26

Vonós és fuvós hangszerek

és azok javítását vállalja 172

Brada Jaroslav,

hangszerraktára, Timişoara, Gyárváros II 3 Crai 1 az udvarban. Ocarinak, szájharmonikák, hurkok és alkatrészek raktára.

MODERN

öltönyöket és raglánokat

159

olcsón

Svarcz és Társa Uriszabósága készít

Timişoara, Gyárváros gyáruóvar 14.

Csendes társat

keresek jömenetű

üveg és porcellán üzlethez 150.000 Lej tőkével

Évi 60.000 Lej jövedelem biztosítva.

Ajánlatokat „Társ” címen Wallinger hirdetője Arad, továbbit. 14161

Târgu-Mures

Marosvásárhelyen

egy szálloda, vendéglő, beszálló hatéves kedvező bérszerződés és teljes berendezéssel azonnal

eladó.

Értekezhetni: Târgu-Mures, Stefan Cel Mare No. 12. 6536

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus

(özv. Morgenstern Gyuláné fogászati műtermét Arad, Strada Braţianu (Weltzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvele. 4076

Zsinegáru zsák ponyva kötél kárpitoskellékek afrik stb. stb. zsákköleszés

legelőnyösebben beszerezhető: **Consum** (L. Korach) óégnei, Timişoara, Józsefváros, Bem-utca 30. sz., a szárnyas piacra. 161

Telefon: 23-40.

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktaron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár, ARAD, Strada Ioan Calvin 42. **Lera kat**: Neuman palota, (Strada Horia.)

Ház eladás.

Családi házak beköltözhető 2-6 szobás lakásokkal. **Üzleti helységek és bérházak**, kisebb és nagyobb beköltözhető lakással és üzlethelyiségekkel, továbbá gyári épületek és raktarak eladásra előjegyezve.

Oberländer Ferenccél,

a Victoria Bank és Váltóüzlet R.-T. ingatlan forgalmi irodájában Timişoara, Józsefváros, Str. I. C. Braţianu (Uri-ucca) 8. Telefon 97. 166

Tribunalul Arad. Nr. C. I. 4989-1923. CITATIE PRIN PUBLICATIONE

Tribunalul Arad aduce la cu noştinta generală că în procesul reclamantilor George Gerdan și Cosoiți contra părții văd. lui Iosif Gornic nasc. Catia Munereant pentru invalidarea de document și acces a fixat terminul pentru constituirea procesului și a somat părțile să se înfățișeze în ziua de 14. luna Decembrie anul 1923. orele 9 a. m. în localul său oficial. Tribunalul Arad (etajul I. sala No. 74.) iar pentru moștenitorii necunoscuți a lui Vichentie Gerdan a numit de curator pe avocatul dr. Ștefan Lichtfuss loc. în Arad.

Instanta somează pe părți, că în sus arătata zi și oră să se înfățișeze personal sau prin impunitiv legitimat și îndreptățit la reprezentarea lui, pentru că în caz contrar curatorul va proceda în locul lor. Arad, la 1. November 1923.

Dr. Sever Popcița m. p. consiliar Pentru autenticitatea oficial superior:

6654 Gartner, m. p.

Deviza és váltuta ügyleteit a legelőnyösebben a Sváb Központi Bank R. T.-nál Temesvár (Püspöki palota) benyolítja le. Telefon: III6, III7, 1894, 1895.